

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

Poświęco
MIEJSKO

КВИТАЦИЯ.

Polityczny, Społeczny, Ekonomiczny i Literacki
DĄBROWSKIEGO * Cena 3 kop.

CENA PRENUMERACYJNYCH I ROCZNE
Półroczne
Kwartalne
Miesięczne

Отпечатанный без предвари-
тельной цензуры № газеты

„Goniec Częstochowski” заключающий
в себя печать лист.

доставленъ ко мнѣ въ канцелярію.

W tej
Oddział I.
Oddział II.

Oddział I.
Oddział II.

1909 r.

Полцимейстеръ
города Ченстохова

laureatka
nicznych, o
Osoby inter

Tele

Restauracja Wacława Świdorskiego

ma zaszczyt zawiadomić W. W. gości, od dnia 1 marca **oddzienne**

KONCERTY kapeli włoskiej

składającej się z **ośmiu osób** pod dyrekcją pana **Tomaso**.

Z szacunkiem **Wacław Świdorski**.

Lekarz dentysta Grejniec

przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu.
Choroby zębów i jamy ustne. Plomby. Zęby sztuczne bez podniebienia na kauczuku i w złocie.
Alaja № 10, dom p. Rajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon № 108.

Lekarz Dentysta Artur Broniatowski

oddzienne od 9—1 i od 3—7 po poł.
Alaja pierwsze piętro, dom p. Rygockiej.
Choroby jamy ustne. Plomby. Zęby sztuczne bez podniebienia na kauczuku i w złocie.

Perlin Dentysta

Centralna № 13.
pr. stuło codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu. Wprawia zęby sztuczne na żłobie bez podniebienia, oraz przyjmuje niezamożnych od 9 do 10 rano bezpłatnie.

Wrażenia z podróży.

EINSIEDELN.

(Korespondencja własna „Gonia Czest.”)

Znana w całym świecie katolickim osada Einsiedeln, leży w dolinie Alp szwajcarskich, o malowniczym wygładzie 909 m. ponad poziom morza w dolinie słonecznej, pokrytej bogatymi łakami szmaragdowej borwy, które okalają piękne lasy i góry z rwącymi potokami.

Na południe ogromny w swych rozmiarach „Wielki Mythen” na północ wysoki Elzel, przedstawiają wspaniałe tło, otwierającej się piaskowiny na wschód ko rzecze Sibi, na niej bowiem rozpostęła się osada Einsiedeln licząca 5000 mieszkańców, wyposażona w wielką

Zatwierdzona przez Urząd Lekarski.
Lecznica chorób zębów i jamy ustnej
Marjana PUCHALSKIEGO
II-ga Alaja № 26, róg Teatralnej (nad Apteką W-go Długosza).
Operacje dentystyczne, leczenie, plombowanie i zęby sztuczne.
Podług taksy.
Porada 30 kop., wyjęcie zęba 50 kop.

Ślawizm październikowców.

W jednym z ostatnich numerów „Świata słowiańskiego” drukuje prof. Zdziechowski swoje wrażenia z podróży do Moskwy.
Jna w relacji w klubie słowiańskim w Krakowie zaznaczył prof. Zdziechowski różnicę, jaka panuje pomiędzy dwoma ogniskami ruchu słowiańskiego w Rosji—Towarzystwem: wzajemności słowiańskiej, niedawno ukonstytuowanym,

Hość hoteli i gospód z doskonałą obsługą, szkoły, ratusz, świeżo odnowiony szpital, dom dla sierot, dalej okrągły gmach panoramy, gdzie wystawiono obraz przedstawiający Ukrzyżowanie i Mękę Chrystusa, pędzla Froscha, Kriegera i Lerqua, który ze względu na wysoką wartość artystyczną, oglądany jest nie tylko przez patników, ale i całe zastępy młodych adeptów sztuki pragnących wzorować się na wspaniałej harmonii tonów i barw przepięknego obrazu. Nieopodal panoramy widnieje cmentarz połowy z kaplicą—to miejsce wiecznego spoczynku poległych z armii Bourbakiego.

Wszystkie powyższe opisane stanowi zaledwie słabe tło do imponującego swym ogromem Klasztoru O. O. Benedyktynów w stylu włoskiego odrodzenia zbudowanego, wewnątrz którego mieści się cudowny obraz Matki Boskiej skutkiem czego Einsiedeln powszechnie nazywają „Szwajcarską Częstochową.”

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

Przy biurze został otwarty **skład węgla** z kopalni „Hrabia Renard”, który sprzedaje w **ciel na pudy** po kop. 17½ z dostawą do domów.

Częstochowa: Alaja II Nr. 88, telefonu Nr. 60, skryjka
wynajmuje od godz. 7-jej do 8-jej wieczorem.
Zyby, nie oznaczone i gory ceną, honorarjów redakcja
szczenia w Częstochowie przyjmują wszystkie kagagnie
wa 8. Dom Handlowy L. i R. Metal i S-ka Krad. Prasd. 53
dotkowie L. i R. Metal i S-ka, Biuro ogłoszeń i Buchwoita,
5. Stańczyk, ul. Targowa Nr. 5.

Wydawca: „Goniec Częstochowski”
p. Jan Dziekan, ulica Dębinki
Z. W. W. dom Spigelmana.
Prenumeratę na „Goniec Częstochowski”
i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje
pan Leon Plotrowski.

kie Kinematograficzne przedstawienie
Zmiana programu
DWA RAZY w tygodniu
II wieczór, w niedziele i święta od 3 po poł.
almijski bohater (dramat); **Debiut aeronauty** (komicz.)
rat). Oddział III. **Czarodziejski szescian** (w kol.); **Pomy-
łodzieje hypnotyzują** (bar. komicz.).
ka byków w Niemie w 1909 r.
50 kop., drugie miejsce 80 kop. Krzesło w łoży po 50 kop. Gale-
rzezniovia i żołnierze płacą połowu.
Dyrektor B. Zarzecki.

kiewicz
warszawskiej i scen sagra-
solowego według metody
syki.
c. właścicielki domu, w go-
ennie.

Telegramami
Restauracja
Wacława Świdorskiego
ma zaszczyt zawiadomić W. W. gości, od dnia 1 marca **oddzienne**
KONCERTY kapeli włoskiej
składającej się z **ośmiu osób** pod dyrekcją pana **Tomaso**.
Z szacunkiem **Wacław Świdorski**.

Tele
laureatka
nicznych, o
Osoby inter

Wspólny w. pomnik, tigny, petybry, okazy, roboty -raz garbować
dzące, od najwykwalifikowanych pod względem artystycznym wykonawców, se wszystkich za owych i zgranis-
nych prima majestajów samienta i drzew. Dobrotę domów od ręki mrołowawu i wszelkie roboty sarrtatowak.
da wykonywać roboty w malceowociarach, pasodagarych, bnfjarsak, wznawci kroszary, za kłed.

Układy pomiędzy petersburskiem Tow. wzajemności słowiańskiej a moskiewskiem towarz. kultury słowiańskiej, zakończono wydelegowaniem pp. Korsza i Czudowskiego do Petersburga dla dalszych rokowań. Tymczasem w trakcie tego centralny Wydział stronnictwa

A teraz zapewne zaciekawi łaskawych czytelników historia powstania klasztoru. W roku 797 zbudował św. Meinrad początkowo na górze Elzel klasztor, który tamże do roku 851 pozostawał, w tak zwanym „Czarnym lesie”. Przez lat 25 wśród modlitwy i pracy przebywał założyciel, w krótkie potem przelotna klasztoru żeńskiego Hellwiga polecił zbudować mu kaplicę i mieszkanie, a córka Ludwika, króla niemieckiego, Hildegarda, darowała mu obraz N. M. P.

Pierwszym zakonnikiem w powstałym klasztorze był św. Eberhard w 984 r. on również pierwszy położył kamień pod nowy klasztor a w roku 984 wzniesiona została kaplica N. M. P., do której jako do miejsca świętego cudami poczęli napływać pątnicy, wkrótce też otwarto formalny zakon O. O. Benedyktynów. Obecny gmach klasztoru pochodzi z początku 17-go stulecia. (d. n.)

Wydawca: „Goniec Częstochowski”
p. Jan Dziekan, ulica Dębinki
Z. W. W. dom Spigelmana.
Prenumeratę na „Goniec Częstochowski”
i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje
pan Leon Plotrowski.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hajmieniarski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie.

październikowców w Petersburgu zabronił pa-
dziczników moskiewskim przystępować do
zawiązującego się Tow. słowiańskiej kultury.
Wyjaśniło się więc, że o zlania petersburskiej
i moskiewskiej slawizmu nie może być mo-
wy i kwestji tej w rzeczy samej nie poruszono.
Z tego względu petersburska wyteczka
delegatów moskiewskich była daremna.

P. Czudowski miał dłuższą konferencję z
p. A. Guczkowem. Zapytał, dlaczego październi-
kowie moskiewskim zabroniono wstępować
do towarzystwa kultury słowiańskiej? P. Gucz-
kow odpowiedział wymijająco, że on osobi-
ście tego zakazu nie wydał, dodał jednak do-
tego, że sam nie wierzy w powodzenie idei
słowiańskiej w Rosji, głównie z powodu ro-
syjsko-polskiego antagonizmu i z powodu zbyt
wysokich (!) żądań polaków. Gdy mu na to
p. Czudowski zauważył, że polityczne poło-
żenie polaków i zaciekała walka z germaniz-
mem zmuszają ich do szukania porozumienia
z rosjanami, że na tem stanowisku stało za-
wsze stronnictwo polityki realnej, i że w tym
kierunku odbywa się ewolucja w demokrację
narodową, p. Guczkow zakończył rozmowę o-
świadczeniem, że w szacunku polaków nie wie-
rzy (!). Słowem, rokowania Petersburga z Mos-
kwą do niczego nie doprowadziły.

Wymowne światło na różnicę w charakte-
rze obu towarzystw rzuca szczegół, że peter-
sburscy sławicieli t. j. w ścisłejsem tego wy-
razu znaczeniu profesorowie i uczeni: Szachma-
tów, Kariejew, Łappo, Danilewski, Kawrow,
Jacimirski rzekli się udziałem w petersbur-
skim towarzystwie, przystąpili natomiast do
Moskiewskiego.

Znacząwszy następnie, że zjazd praski
nie ziszczył pokładanych w nim nadziei, prof.
Zdziechowski pisze dalej:

Pokazało się, że nasi przyjaciele z umiar-
kowanej prawicy i z obozu październikowców
nie mieli w stronnictwach swoich dość wpły-
wu, ażeby je za sobą pociągnąć w ogólnie
na sprawę polską. Ale rozczarowani wskutek
tego są netyko polacy. Takież samo rozczar-
owanie ogarnęło tych rosjan, którzy spodzi-
ewy się, że wywiezając szlachod słowiański,
pociągną październikowców na drogę pokoj-
owego odrodzenia ojczyzny. Przejeli są oni te-
raz głębokiem rozgoryczeniem do tego stron-
nictwa, do Guczkowców, którzy, jak się wy-
raził p. Pilenko w „Moskiewskim Żeźniedielniku”,
„nie mając ani za grosz entuzjazmu reforma-
torskiego, obtarli się w rozmaitych komisjach
koło prawdziwych biurokratów i, jak gąbka,
wśląknęli w siebie wszystkie te zastrzeżenia i
wykryki, w które tak bogatym jest repertuar
dawnych rządów i stali się politycznymi karje-
rowicami, osławiającymi swój obskurantyzm
biurokratyczną arogancją...”

Kronika miejska

O podniesieniu taryf kolejowych na
przewóz węgla kamiennego. Pomimo tego, że
z dnia 14 bm. zaczęła obowiązywać nowa ta-
ryfa, dotychczas nie wydane zostały jeszcze
odpowiednie tabele, dla użytku interesantów.

Określenie „Przełazów Gór.—Hutn.” po-
daje różnicę stawek do rozmaitych stacji, na
sąsiedzie zatwierdzonego zbioru taryf. Zaznacza
wszakże jednocześnie, że zbiór ten obfituje
w rozmaite błędy; między innymi np. niepodobna
obliczyć kosztu przewozu węgla z Sosnowca
do Białogostku. Podwyżki na pudzie węgla
przedstawiają się jak następuje, licząc od Sos-
nowca:

do Dąbrowy 0,06—Ząbkowic 0,08—Strze-
mieszyc 0,12—Łaz 0,15—Granicz 0,15—Zawier-
cie 0,18—Myszkowa 0,21—Częstochowa 0,35—
Nowo Radomska 0,52—Piotrkowa 0,12—Kul-
szek 0,80—Łowicza 0,24 — Żyrardowa 0,28 —
Pniewa 0,47 — Warszawy 0,36—Kutna 0,36 —
Włocławka 0,31—Ciechocinka 0,32—Wilna (p.
Warszawa) 0,22—Kowna 0,24—Dydnaburg 0,27
—Libaw 0,28—Rygi 0,28 — Windawy 0,41 —
Petersburga 0,44—Łodzi 0,80.

Od poszczególnych kopalni stawki te róż-
nią się jeszcze w setnych kop. na pudze.

Mianowanie dyrektora D. Ż. W. W. Dyrekto-
rem kolei Warszawsko-Wiedeńskiej z ramie-
nia rządu na miejsce zmarłego miesiąc temu
Łapezyńskiego mianowany już został, jak do-
nosi „Słowo” petersburskie, starszy inspektor
komunikacji, inżynier Afrosimow. Kandydaturę
proponowanego przez Radę Zarządzającą ko-
lei, inżyniera Borysowa, zatem nie przysła.

Straty cementowal „Ogrodzieniec” za u-
biegły okres operacyjny wynoszą rb. 10,297.

Z Tow. krajowawczego. W ubiegłą sobo-
tę dnia 20 bm. odbyło się zebranie. Towarzy-
stwa krajowawczego, na którym po odczytaniu
protokółu p. dr. Adam Piwowar z Ząbkowic,
znany specjalista geolog mówił „o geologicznym
działaniu wody”. Prelegent na wstępie wy-
jaśnił z czego się składa skorupa kuli ziem-
skiej i jakim sposobem powstała jej podłoga.

wanie w postaci łańcuchów gór. — Następnie
przešedł do opisu działania wody, która ni-
weluje nierówności, krusząc skały górskie i
staczając żwir i piasek stąd powstają na nizi-
ny. W opisie tym prelegent kolejno mówił o
działaniu wody w stanie płynnym, o tworze-
niu się dolin, tzw. kanionów, o podmywaniu
brzegów ładu przez fale morskie, o działaniu
mechanizmem lodu, o powstawaniu lodowców
w górach, o przenoszeniu głazów przez nie na
niziny, o tworzeniu się (morskiej) i t. d. Odczyt
był ilustrowany licznymi obrazami i tablicami,
tablicami i okazami rozmaitych skał i skami-
niałości. Liczne zebrani członkowie Tow. kraj-
owawczego podziękowali prelegentowi okla-
skami za bardzo interesujący i pouczający
odczyt.

Następnie dr. Rozenfeld odczytał spra-
wozdanie z zebrania delegatów Tow. krajowaw-
czego które odbyło się w Warszawie dnia 23
lutego.

W końcu przewodniczący dr. Biegański
mówił o postępie prac do przewodnika po
Częstochowie i okolicy. Spółdziałacz do Przewo-
dnika przyrzekli w dalszym ciągu pp. ks. A-
damczyk, ks. kan. Fulman, ks. kan. Paucz z
Kłobucka, dr. Witkowski z Krzepiec, p. Dzier-
bicki ze Złotego Potoka, i p. Zwolanowski z
Kruszyny.

Następnie posiedzenie Towarzystwa w odb-
dzie się w dniu 27 marca; na posiedzeniu tem
p. Bagański z Częstochowy wypowiedział odczyt:
„o kaszubach i ich gwarze.”

Szkółka rolnicza w Piotrkowie. Jak wiado-
mo na mocy zapisu s. p. Seweryna Miniszew-
skiego i Łuszczewskiego istnieje kapitał, który
w myśl testamentu ma być użyty na założenie
szkoły rolniczej w gubernji piotrkowskiej, ze
szczególnym uwzględnieniem Piotrkowa.

Przesiewowie różnych towarzystw i kółek
rolniczych w gub. piotrkowskiej obecnie na
serjo zabrali się do wykonania projektu. Fun-
dusze przyszłej szkoły stale się zwiększają,
dzięki ofiarności ziemiaństwa.

Kapitał szkoły wynosi obecnie około 100
tysięcy rubli, nieruchomości w m. Częstochowie
własność na sumę 25 tys. rb., deklarac-
je ziemian na jednorazową składkę 9,570 rb.
stała roczne subsydjum zebrane — 1585 rb.
Szkola ma otrzymać z gruntów miejskich o-
koło 40 morgów ziemi, które mogłyby być u-
żyte na pole doświadczalne. Utworzenie szkoły
się teraz na dobrej drodze, do czego przyczy-
niają się znacznie zabiegi p. Feliksa Trepiki z
Józowa.

IV klasa na kolei W. W. Zarząd kolei W.W.
opracował nowe przepisy dla podróźnych IV
klasy. Przewóz podróźnych IV klasą odbywać
się będzie na dystansie Częstochowa—Sosno-
wice w pociągach miejscowych № 60 i 70.
Przewóz podróźnych IV klasy partjami, po 30
i 40 osób, będzie się odbywał w następujących
pociągach № 55 i 56 na dystansie Warszawa
—Ząbkowice—Granicz; na dystansie Ząbkowic-
e—Sosnowice w pociągach № 55 i 56; na dy-
stansie Warszawa—Aleksandrów w pociągach
№ 58 i 54 i na dystansie Warszawa—Kalisz w
pociągach № 5 i 6

Sądy koleżeńskie. Instytucje sądów kole-
żeńskich wśród pracowników kolei pragnie po-
wołać organ kolejnictwa polskiego „Łącznik”.
By jednak sprawę tę, poruszoną już przez nią
niejednokrotnie, przenieść na grunt praktyczny,
pismo pragnie naprzód zbadać opinie stron
zainteresowanych, a w tym celu rozpisalo
kwestjonariusz i dołączyło go do № 4 „Łącz-
nika”.

W kwestjonariuszu swym zapoczątkodaw-
cy zapytują: 1) Czy pożądaną są sądy koleżeń-
skie wśród pracowników kolejowych? 2) W ja-
kich sprawach sądy koleżeńskie winny wyda-
wać orzeczenia: a) w zakresie stosunków kole-
żeńskich i towarzyskich między pracownikami
kolejowymi? b) w zakresie stosunków służ-
bowych? c) w zakresie stosunków ogólnie o-
bycznych? 3) Czy sądy koleżeńskie winny być
stałe, czy też dorywcze? 4) Jak miałyby być
utworzone sądy koleżeńskie stałe (lub dorywc-
ze)? 5) Czy sądy koleżeńskie winny być wy-
dzielone, czy też oddziałowe?—wyszlicie 6) Czy
pożądaną jest urzędzenie narady przedstawici-
eli poszczególnych wydziałów kolei w spra-
wie sądów koleżeńskich?

Odpowiedzi nadesyłane być mają pod ad-
resem red. „Łącznika” (al. Jerolimskiego № 61)
do d. 20 bm.

Nie od rzeczy będzie dodać, że sprawę
sądów koleżeńskich na kolejach, poruszył nie
dawno „Goniec” w artykule „Na marginesie” do-
wzduch ich potrzeby, jako jedynego środka za-
łatwiania siarów srod braci kolejarzkiej.

Ograniczenie licyz białej. Do Rady pań-
stwa, ja- się dowiadujemy, wniesiony ma być
wkrótce projekt, który zyskał już sobie dostateczną
liczbę podpisów i wkrótce przedłożony
zostanie zgromadzeniu plenarnemu. W projek-
cie powiedziano, iż p. powoduje go obfitość nad-

mierna świat w państwie rosyjskiem, szkodi-
wie odbijają się na wytwórczości państwa.

Autor projektu wnosil, by prócz niedziel-
za dni wolne od pracy na urzędach uważane
były d. 1 i 6 stycznia, 2 lutego, 25 marca, 6 i
15 sierpnia, 25 i 26 grudnia, dalej wielka sobo-
ta, pierwszy i drugi dzień Wielkiej Nocy i
Zmartwychwstania. Z dni galowych obchodzony
ma być jedynie tylko dzień imienin Cesarza.

Projekt objąłby wszystkie urzędy i zakła-
dy handlowe.

Nowe kółko relucze a organizuje się w Ka-
mińsku. Wogóle Kamińsk zaczyna coraz bar-
dziej dbać o swój rozwój. Obywatele miejscowi,
zebrawszy znaczniejszy kapitał, starają się o
pozwolenie na otwarcie dwuklasowej szkoły.

Zabici przez pociąg. Na stacji Ząbkowice
robotnik st. Sosnowiec Szepepan Myrta, lat 28
mieszkaniec wsi Tucana Baba w pow. bedziń-
skim, przyjechawszy pociągiem № 33, wysiadł z
wagonu na przeciwną stronę peronu, przy-
czem nie zauważył błądzącego parowozu, który
wpadł na niego. M. poniósł śmierć na miejscu.

— Nocy wczorajszej pomiędzy Będzinem
i Dąbrową pociąg № 69 towarowo-osobowy
wpadł na niewiadomego człowieka i zabił go
na miejscu. W celu wyjaśnienia osobistości
denata prowadził się śledztwo.

Okaleczenie palców u prawej ręki uległ
wczoraj przy pracy na krajędze stolarz fabry-
ki Peltzerów i Syna, 46-letni Stanisław Wilman.
Okrwawionego odwieziono do szpitala miej-
skiego, gdzie też po pierwszym opatrunku po-
został na dłuższej kuracji aż do ostatecznego
wyzdrowienia

Paser jest złym duchem złodziejka bo gdy-
by złodziej nie miał chętnych do nabywania o-
woców swej „pracy”—występek jego nie miał-
by dlań celu. Dlatego też kodeks posiada pa-
ragrafy karzące słusznie kupowanie świadome
kradzionych przedmiotów nieraz surowiej,
niż samą kradzież, i słusznie. Tylko szkoda, iż
zbyt rzadko tak zwani paserzy wpadają w rę-
ce, nie tyle policji, ile sądu.

Wczoraj aresztowano właśnie za kradzież
Władysława Ujmę i za paserstwo Berka i Ru-
chle Lederman!

Amatorka pościeli. Jedni kolekcjonują ob-
razy starej szkoły, inni namalowani, jeszcze
inym przypadają widocznie do gustu stare pie-
rzo i pościeli używana. Tak naprzykład, idąc za
śladem wskazanym przez poszkodowaną Józefę
Dębską (Ogrodowa № 48) policja zrewidowała
mieszkanie niejkiej Heleny Broszerskiej (Nad-
zeczna № 6) w którym znalazła prócz pościeli
prawej okotorki i bawiacie tam gościnie 2
poduszki, koldrę i pierzynę. B. nie wiedziała,
skąd to się u niej wzięło, za to Dębska obja-
śniła zaciekawioną tem zjawiskiem policję, że
właśnie to szuki zginęły jej z mieszkania w
pod kłódką, którą została, powróciwszy do do-
mu, ukryć. Prócz pościeli, zginęło jej
czas i rb. 8 w gotówce, które jednak trudniej
odnaleźć, bo zapewne są już daleko w obrotach
Broszerska jako ciekawe medium, wywołując
znikanie przedmiotów, przeprowadzono
chowanie, żeby nie znikła, do aresztu policyj-
nego.

Zwłóknieniu nogi uległa kilka dni temu
Nowym Ryńku № 3 p. Kostecka. Wogóle
talnemu, że drugi już tydzień leży. Wogóle
dziwnem jest, że wypadki podobne stosunko-
wo dość rzadko się na Rynku powtarzają. Przyczyną
bowiem środkowa arterja miasta, tak zwana
leja, a właściwie ulica Najświę. Marij-Panny u-
trzymałana jest dzięki bliskości głównego
ra policyjnego w jakiej takiej czystości i por-
ządku, to za to odleglejszymi ulicami i placami,
jak np. obu Ryńkami, Ogrodową, Warszaw-
ską, Krakowską, a już niema co mówić o
Nadrecznej i całej tamtej okolicy Opatrzność
jedynie się opiekuje, a doty pełne bota goto-
we są pochłoniąć nieostrożnego przechodnia nie-
mal po sąjku. Nie dziw więc, że konie po
brachy broczą w kałużach a ludzie zbyt rzad-
ko, powtarzamy, wykręcają nogi.

Straty na Krakowskiej. W dniu wczoraj-
szym szcownie do wycyzaju i przepisów dwaj
kontrolerzy z rzeźni w towarzystwie 3 stójko-
wych dokonywali w jatkach mięsnych rewizji,
opawdzając, gwoli publiczności bezpieczeństwu,
czy niema w handlu mięsa nieostemplowa-
nego.

Gdy kontrolerzy z policją weszli do jatki
p. Piotrowskiego przy ul. Krakowskiej nr. 50
i znaleźli mięso niestemplowane, kontroler po-
stępując zgodnie z przepisami, polecił jedne-
mu ze stójkowych mięso skonfiskować. Nawi-
szem nadmienić należy, że mięso skonfiskowane
bywa przez weterynarza zbadane i jeśli się o-
kazuje niezdatnem—niszczy się, jeśli zaś zdro-
wym oddaje się na korzyść zakładów dob-
roczyntnych np. szpitali, przytułków itp. Kiedy
stójkowy chciał mięso zabrać, właściciel jatki
rzucił się nań w obronie swego towaru i powa-

lił fukcjonarjusz polleji na ziemię, stójkowy zaś wystrzelił, rzucając P. w bok.

Skończyło się oczywiście na opatrunku, protokole i areszcie.

Falszywe pieniądze. Andrzej Zych, właściciel z gminy Rekszowice przywiózłszy wozem na targ siano znalazł nabywcę na 4 wiązki, za które otrzymał 20 kop. Nieznany narasie nabywca zapłacił monetą rublową, żądając 80 kop. reszty. Rubel wydał się Zychowi podejrzany; przywołany stójkowy uznał go za fałszywy i nabywcę siano zatrzymał. Zaprowadzono do cyrkułu przynależ, gdy przy nim znaleziono jeszcze kilka monet fałszywych, że jest ich „fabi kantem“ i nazywa się Szulikowski. Odpowiedni protokół zestawiono i sprawa skierowana będzie na drogę sądową.

Odczyt o Wyspiańskim. W sobotę dnia 6 marca w sali towarzyskim „Latnia“ p. Zygmunt Zajązki wygłosił niezwykłe zajmujący odczyt pt. „Stanisław Wyspiański“. Prelegent przybywa do nas z Warszawy, gdzie wykładał swym zdołał zainteresować nie tylko publiczność, ale i fachową krytykę.

Koncert dzisiejszy śpiewaczek rosyjskich pp. Saweljewej i Michajłowej oraz pianisty Rutenberga zapowiadał się dla nas niezwykłe zajmujący ze względu już nie tylko na ustalone imiona artystów lecz i na sam program, obejmujący między innymi utwory polskich kompozytorów: Polonez As—dur Szopena, o ile pamięć nas nie zawodzi, — nigdy jeszcze nie grzmiał ze sceny naszego teatru. Dziś danem nam będzie usłyszeć te uroczyste a potężne dźwięki, zawiązując gościnnie obcych wirtuozów.

Z teatru O odegraniu wczoraj przez trupę osnowowca p. Majdrowicza dramacie Krzywoszewskiego „Przywódca“ tyle pisano w Warszawie, tak bardzo i zaszczenie chwalono go, że zwałnia to nas od dawania fabuły i oceny sztuki. Uczynili to od nas... godniejsi. Zadaniem naszym jest raczej podzielenie się z czytelnikami wrażeniem odniesionem z gry artystów teatru osnowowca, który, jak dowiedzieliśmy się wczoraj... ze sceny, mają nas podobno odwiedzać częściej.

Mimo braków elementarnych strony dekoracyjnej, co jest winą ubóstwa tutejszego teatru, „Przywódca“ odegrano z pietyzmem. Wykonaniem roli tytułowej p. Karbowski zrobił nam miłą niespodziankę, poznaliśmy w nim aktora obdarzonego bezwzględnie zdolnościami, które przy wybyciu się patosu w głosie i afektacji w ruchach, przypominających starą skokłą, mogą go zaprowadzić daleko w karjerze artystycznej. Na słowa uznania i zachęty zasługuje też p. Alisiewicz, który rolę Brzechwy (po Frenklo) zagrał ciepło, z dużym zasobem sentymentu. Już to, zdaje się, zespół męski w tropie p. Majdrowicza reprezentuje się korzystnie, niżeli kobiety. W następnym rolach wymienić należy pp. Elsnerównę i Stramiłło.

Teatr był zapelniony. Artystów przyjmowano serdecznie.

Wrażenie atoli osiągnięte efektywnym finałem sztuki popsuło w całości niefortunne ogłoszenie ze sceny o dwóch mających się odbyć przedstawieniach trupy. Czyż na to nie było innego sposobu?

Aresztowane w celu stwierdzenia tożsamości osoby: Antoniego Adamczyka, Ignacego Mizgała, Antoniego Siewierskiego i Józefa Czerwińskiego, do odsiania na miejsce sąłego zamieszkania: Kazimierza Raczkiewicza i Bolesława Karczewskiego; za włóczęgostwo: Stanisława Nowickiego i Stanisława Olguka.

Odezw a.

Otrzymujemy z prośbą o wydrukowanie: Szanowna Redakcjo!

Przystępując do wydawnictwa listów, mów i poezji księdza Kazimierza—Nestora Sapiehy (generała artylerji Litewskiej i marszałka konfederacji Litewskiej; 1757—1798) zwracam się z uprzejmą prośbą do tych wszystkich, którzy są w posiadaniu wymienionych lub innych pism Kazimierza—Nestora Sapiehy (lub mają w tym kierunku jakakolwiek wiadomość) o łaskawe udzielenie mi o nich informacji.

Z wysokiem poważaniem

Władysław Ka. Sapieha.

Krasiczyn (Galicja).

W 500-ną rocznicę Grunwaldu.

W r. 1910 odbyć się ma w Krakowie „Sokol Złot krajowy“ pod wezwaniem Grunwaldu. Przygotowania do tego Złotu są już w pełnym toku, a niobawem po sadybach sokolich rozpocznie się gorączkowa praca, aby uroczystość ta wypadła jak najwspanialej. Przypnać należy, iż dla znających Sokol-

stwo nasze i cudze, rzucał się zawsze w oczy jeden miły objaw, że Złot polskiego Sokolstwa ma swoją własną wybitną cechę, coś z powagi i rycerskości. To też tem silniej i wyraźniej zaznacza się te cechy w dniu, w którym uroczystość sokola zwiąże się i zespoli z uroczystością narodową.

Znaczenie tego Złotu będzie tem większe, iż przybędzie nań w gościnie całe Sokolestwo słośniańskie — a więc zjadą się przedstawiciele — a raczej hulce sokole wszelkich narodów słośniańskich (z samych czeskich Sokolów delegacja w postaci dwutysięcznego zastępu).

Spodziewać się więc należy, iż wielki ów dzień święta sokolego, a zarazem święta narodowego będzie zespoleniem się „wszystkich stanów“ w jednym wielkim pochodzie manifestacyjnym, w szeregach którego to pochodu nie zabraknie bliższej braci — z całej Polski, z całej Słośniańszczyzny.

Grono nauczycielskie Sokola krakowskiego, jako drgan wykonawczy naczelnego kierownictwa dla spraw złota krajowego w r. 1910, odbyło już dwa posiedzenia, celem przygotowania projektów ćwiczeń złotych. Prócz tego specjalne komisje tak w Krakowie, jak i we Lwowie przy Związku Sokolstwa polskiego opracowują kwestje techniczno-administracyjne, a przedewszystkiem oficjalną część uroczystości poza boiskiem słotowem, jak przyjęcie gości, oddział reprezentacyjny przedstawicielstwa całego kraju, miast i wszelkich instytucji narodowych z pod wszystkich trasz zaborów a program, w tym kierunku mający się wypracować, zadać będzie do jaknajwiększego uwziwienia i nadania obchodowi temu cechy prawdziwego święta narodowego.

Program całej uroczystości rozkłada się na szereg pierwszych dni lipca.

I tak, przedwstępne uroczystości, tak zw. przedłotowe, odbędą się 2 i 3-go lipca 1910 r.; dnie złotowe przypadną na 4 i 5-go lipca, wreszcie uroczystości pozłotowe od 6 do 10 lipca.

Obecnie ustalony jest już projekt ćwiczeń złotych na dnie powyższe, t. zw. właściwych ćwiczeń sokolich wedle referatu p. Szczęsnego Rucińskiego, naczelnika Sokola krakowskiego.

Naczelnik Ruciński będzie nadto prawdopodobnie kierował całą techniczną częścią złota, jako zastępca naczelnika całego Związku Sokolstwa polskiego.

Projekt rozkładu ćwiczeń złotych jest następujący:

- a) W dniach przedłotowych: 2-go lipca. Zawody: strzeleckie, szermiercze, kolarskie, pływackie, wioślarskie. — wieczorem: wianki.
- 3-go lipca. Zawody w igrzyskach: skoki, biegi, rzuty, walki. Zawody na przyrządach: skocznia, wspinalnja; równoważnia.
- b) W dniach złotych: 4-go lipca. Przed południem: próby ćwiczeń na oba dni złotowe, zawody Okręgów w ćwiczeniach wolnych. Po południu: ćwiczenia publiczne. 5-go lipca. Przed południem: obchód grunwaldzki — pochód uroczysty, turniej na Wawelu. Po południu, ćwiczenia publiczne, występ ludowy, sobótka.
- c) W dniach pozłotowych: 6-go lipca. Przed południem, ćwiczenia młodzieży. Po południu: zawody w płce nożnej, palencie, ćwiczenia polsowe. W dniach następnych: wycieczki. Ćwiczenia publiczne Sokolstwa polskiego i słośniańskiego (gości) d. 4 i 5 lipca wypełnią również wedle referatu p. Rucińskiego następujące główne punkty: 1) Ćwiczenia wolne Sokolstwa polskiego (gimnastyka szwadowska). 2) Ćwicz. maczganiami drużyny doborowej. 3) Ćwicz. poszczególnych XIV Okręgów krajowych. 4) Ćwicz. kobiet (sokoliki). 5) Ćwicz. lancami. 6) Ćwicz. gości, a więc Sokolstwa wazy-

stkich narodów słośniańskich.

7) Zawody (w poszczególnych działach).

Telegramy

Napad na dwór.

Lublin 2 wł. Dziesięciu bandytów, mówiących po rosyjsku, napadło na dwór w Tarnowie Głównej. Brat dzierżawcy, p. Jah Grodzki, odparł napad, zranivszy śmiertelnie kilku bandytów.

Złożenie mandatu.

Poznań, 2 wł. Potwierdza się wiadomość, że Bernard Chrzanoski składa swój mandat poselski. Następca jego ma być sekretarz izby robotniczej, Piotrowski.

Zamiana agentury.

Petersburg 2. Bułgarska agentura dyplomatyczna w Petersburgu zostaje zamieniona na poselską i agent dyplomatyczny Cokow otrzymuje godność posia.

Zniesienie ułg.

Petersburg 2. Nowy minister komunikacji, Ruchlow, wycofał z rady ministrów projekt b. ministra Szantusa w sprawie bezpłatnego przejazdu kolejami urzędników i oficjalistów kolejowych. Projekt oddany zostanie specjalnej komisji do ponownego opracowania, a za podstawę ma być tym razem wzięty wniosek kontrolera państwa, Charitonowa, aby wzmiankowanych urzędników i oficjalistów najzupełniej pozbawić prawa bezpłatnych przejazdów.

Mowa Kokowcowa.

Petersburg 2 TAP. Na posiedzeniu Dumy dnia 1 bm. minister skarbu wygłosił długą mowę, broniąc poszczególnych punktów budżetu w odpowiedzi na krytykę ich, wyrażoną w mowach posłów.

Mowę ministra oklaskiwano w prawicy i centrum.

W przededniu wojny.

Wiedeń 2. „Montage revue“ donosi, że wczoraj wroczyło na terytorjum sandzaku Nowobazarskiego kilka oddziałów ochotniczych serbskich w łącznej sile około tysiąca ludzi. Podobno wynikło krwawe starcie z posterunkiem tureckim. Bliższych szczegółów niema.

Ujęcie Azefa?

Paryż 2. „Journal“ donosi, że Azef po swej wizycie u Łopuchina miał powrócić do Francji dla wydobycia kompromitujących go dokumentów. Następnie został wezwany do Petersburga, dokąd udał się ze swym przyjacielem, angikiem. Zamieszkał w jednej z pobliskich wsi petersburskich i często udawał się do stolicy. Zapuścił brodę i udawał angiika tak zgrabnie, że go nikt nie mógł poznać. Lecz przyjaciel tego zdradził się przed kimś. Wówczas rewelacyjniści odnaleźli mieli według „Journala“ miejsce pobytu Azefa i „aresztowali“ go niobawem. Następnie zawiezli go do Brucksell, gdzie strzeżony jest przez 4 uzbrojonych mężczyzn i jedną kobietę.

Wyrok.

Sarat w 2 TAP. Sąd wojenny skazał 2 włóścian za napad i rabunek poczty i sklepów monopolowych w powiecie piotrowskim jednego na bezterminowe ciężkie roboty, drugiego na lat 15.

Śmierć finansisty.

Petersburg 2 TAP. Zmarł tu dzisiaj znany finansista rzeczywisty radca stanu baron H. racy Ginsburg.

Józef ZBROŻEK
b. artysta dramatyczny
Teatru Poznańskiego,
znany z występów w teatrach Warszawskich b. uczeń szkoły dram. Jana Chęcińskiego. udziela dykcji, deklamacji i sztuki dramatycznej.
Adres: **Aleja II, dom imiaha,**
przy moście № 17 mieszk.

Dnia 4 marca, w czwartek, w dzień imienia

ś. p.

Kazimierzy Garbalskiej

odbędzie się nabożeństwo żałobne w kościele św. Zygmunta o godz. 10 rano, na które życzliwych pamięci zmarłej zaprasza

Siostra.

Sz. Szczawiński

w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
 i towarów kolonialnych
 ogz. od 1878 r.

TELEFON 403

Poleca na nadchodzący post:
Ryby wędzone, Ryby solone, Ryby świeże, Nawagę, Sigi, Jesiotra, Minogi, Śledzie królewskie, Uliki i zwyczajne, Sardynki, Szprotki, Homary, Auchovis i Marynaty z ryb i jarzyn. Kawior Astrachański i Amurki wybor-
 ny w smaku po rublu funt. **Masło solone świeże. Sery** znanych gatunków, **Maggi** znakomitą postną przyprawą do wszelkich zup i sosów. **Wioszczyznę suszoną. Śliwki francuskie deserowe i owoce suszone. Pierniki i Herbatniki. Poma-**
rańcze słodkie i Mandarynki w wielkim wyborze, oraz
Oliwę Nicejską i Olej słonecznikowy.

DRUKARNIA

i Sklep materiałów piśmiennych
F. D. WILKOSZEWSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 38.

Przyjmuje do druku wszelkie obśtalunki i wykonywa starannie po cenach możliwie niskich.
Druki ozdobne i kolorowe, księgi buchalteryjne, dzieła, afisze, klepsydry, blankiety, koperty.

Bilety wizytowe.

Na składzie: **KSIAŻKI MELDUNKOWE**, książki i próby do patentów akcyjnych, planipotence, kontrakt, kwitrujące i t. p. Sklep zaopatrzony w różne papiery i materiały piśmienne.

Nowo-otworzony
ZAKŁAD

Artystyczno-Fotograficzny
WACŁAW WESOŁOWSKI
 w CZĘSTOCHOWIE.

Teatralna № 26, róg II ej Alei
 Telefon № 158.

Zakład wykonywa wszelkiego rodzaju roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii w nowym kierunku, po cenach przystępnych

Zakład Stolarski
JANA BŁASZCZYKOWSKIEGO

Teatralną № 16 w Częstochowie,
 przyjmuje roboty meblowe i budowlane; i gotowe na składzie dychty i formiery. Ceny przystępne.

Poszukuje pomieszczenia na warsztat mechaniczny. Oferty do Administr. Gońca dla „X.“ 304-2-2

„Arystokratyna“

Odnaczona na zeszlurocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i ożewiająco, już po krótkim użyciu — staje się pięknie biała i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Piegi, zmarszczki, wagry, złote plamy usuwa „Arystokratyna“ po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM

Wacława ORZEŁ

w Częstochowie, III Aleja № 48.

Biuro pośrednictwa i zleceń

„**RENOMETR**“

w Częstochowie, III-cia Aleja № 80.
 Telefonu Nr. 133.

Przy najrozsleglejsem pośrednictwie i warunkach najdogodniejszych załatwia i przeprowadza: sprzedaż, zamiany, dzierżawy, parcelacje majątków ziemskich oraz sprzedaż nieruchomości miejskich, willi, zakładów przemysłowych, tak w Królestwie, jak Litwie, Rosji i zagranicą. Tamże wynajem różnych lokali.

KANTOR WYNAJMU

Waret na gumach i bez gum, oraz landa, powozów, bryczek etc.

W każdym czasie, na godziny, kursa i miesięcznie.

Pe cenach umiarkowanych.

KANTOR ul. Teatralna № 56, telefon № 246.

1495-5-8

J. KOSSOWSKI.

Skład sukna i kortów

D. ZYSSER

Częstochowa, Aleja I № 2, wejście z nowego rynku w podwórzu.

W wielkim wyborze poleca na sezon jesienny i zimowy wszelkie materiały krajowe z najlepszych fabryk oraz angielskie i francuskie. Ceny bardzo przystępne. Polecając się lekawym względem Sz. Publiczności **D. Zysser**.

PRODUKTA Z SOŁI NATURALNEJ DOBYWANEJ Z WODY

VICHY

ÉTABLISSEMENT FRANÇAIS

PASTILLES VICHY-ÉTAT 2 lub 3 po każdym jedzeniu ułatwiają trawienie.
COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dla preparowania samemu wody alkalicznej i gazowej.

Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Nie potrzeba ostrzenia ani toczenia higieniczne i ekonomicznie wiecznie nowa bezpieczna brzytwa

przbyor „Gillet“ z bezpłatnym dodatkiem 1 pas do ostrzenia, 1 pudełko mydła, 1 padełko pazur, 1 pędzelek, kompletny przbyór z 6 przedmiotów, do dobrego i zupełnie bezpiecznego golenia tylko 1 rb. 85 k., 2 szt. 3 rb. 50 kop. Przesyłka do 4 szt. 40 kop., na syberję 65 kop. Wysyła się za zalazaniem bez podatku. Wyłączne przedstawicielstwo T-wo „Alpaga“ Warszawa 76.
 810 5-1

Warszawska Pracownia bielizny

męskiej, damskiej i dziecięcej przyjmuje

Szyje sukien damskich i wykonywa pod kierunkiem wykwalifikowanych mistrzyni podług najnowszych wzorów wszelkiego rodzaju roboty w zakresie powyższy wchodzące.

Przyjmuje uczenie.

II Aleja № 33 miesz. 17.

Z czem poleca się Szan. Klienteli
Dobrowolska

Od kwietnia, mieszkanie 2 pokoje z kuchnią tano do wynajęcia, może być stajnia, garaż na parę, szopa i wozownia, przy ulicy Nowej № 46. 238-13-3

Udzielam lekcji niemieckiego i francuskiego lub łaciny. Żelazna № 8 m. 6. 222

DZIĘKUJĘ!

kie wypisze do składu **Markusa Kaminska** zegar toaletowy z samoświecącym cyferblatem, dająca możność poznać godzinę w nocy, z wielkim szlifowanym lustrem we wspólnym szlifowanym pudle, paryskiej roboty z delikatną i przyjemną dla ucha muzyką „symfonia“, grająca bardzo głośno i długo różne piękne i wesołe melodie; walec, polki, mazurki, krakowiaki, opery, pieśni narodowe i t. d.; z akompaniamentem fortepianu przy kościelnym dzwonie. Mając taki zegar można dostarczyć wiele przyjemności sobie, rodzinie i gościom. — Cena za przesyłkę 57 kop. 5 rb. 40 kop. za zamiat 20 rb. tylko wysyłam za zalazaniem.
 Adres: Skład zegarów **MARKUSA KAMINER**, Warszawa Grzybowska 36-118. — 298-3-1

Kamier — korespondent z gruntowną znajomością rosyjskiego, polskiego i niemieckiego, obecnym a buchalterji, potrzebnym na prowincyi blisko Częstochowy. Tylko szlachetnie ludzie, czczeniście posiadający penionone kwalifikacje i bardzo poważne referencje świeżej sławie wyznaczające oferty Z. Gregor i Ska, Teatralna 24. Osobiście przesylnie zgłamać się. 312-3-1

Dozorca fabryczny z dobrimi świadectwami prosi o jakiekolwiek zajęcia od 1 kwietnia. I askawe oferty pocata Łazy dla W. N. 807

Zdolna szwaczka sukien i bielizny poszukuje zajęcia w domach prywatnych, oferty w Administracji Gońca — dla a Jadwigi. 808

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców **W. A. Lubieński**

udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polskim im. Mickiewicza, na poniedziałki p. p. Chrzostowskiej i Garstkiej, a także na sali Harmonii i zbiorowo u siebie przy ul. Mikołajowskiej № 9, na niedzielo lub na wyjazd. 287-14-1

Piano sprzedam tano. Centralna 16 Złaznej, Pomorski. 16-2